

BILAG A

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Takster/anslået normalforbrug mv. ifm. nødvendige merudgifter jf. Servicelovens § 41 (2019-niveau)	4
Beregning af merudgiftsydelsen	5
Ingen dækning, hvis udgiften kan dækkes efter andre regler	5
Konkret og individuel vurdering vedr. nødvendige merudgifter, afledt af barnets/den unges funktionsnedsættelse	6
Lidelser, der som udgangspunkt ikke er omfattet af målgruppen:	7
Principafgørelser	7
Aflastning	8
Befordring	8
Befordringssatser for rejser i bil:	8
Befordring ifm. besøgs kørsel	9
Befordring ifm. frit sygehusvalg	10
Befordring ifm. henvisning til speciallæger/bandagist mv.	10
Befordring ifm. behandling i udlandet	10
Befordring ifm. træning/vederlagsfri fysioterapi	10
Befordring ifm. skole/uddannelse	10
Befordring ifm. fritid/fritidsaktiviteter	11
Befordring ifm. aflastning	11
Befordring ifm. møder i kommunen/skolemøder	11
Bil	12
Beklædning og fodtøj – normalforbrug årligt	12
Ekstraordinært slid begrundet i barnets fysiske handicap	14

Særlige beklædningsgenstande mv.	14
Ortopædisk fodtøj.....	14
Besøg under indlæggelse	15
Bleer og div. plejeprodukter	17
Div. plejeprodukter/tekstiler	18
Briller.....	18
Barnepige	19
Bolig og forbrug, herunder tilbygning og MU v. flytning	20
Merudgifter ved tilbygning	20
Merudgifter ved flytning.....	21
Merudgifter til el, vand og varme generelt.....	22
Forsikringer	23
Cykel.....	23
Computer/TV/tablet/Smartphone/spillekonsoller mm.....	24
Cremer herunder hudplejemidler	24
Diabetes	24
Behandlingsredskaber/diabetes	26
Fritid/fritidsaktiviteter	26
Ferie	27
Kost og diætkost	27
Fødevareallergi	27
Kosttilskud.....	29
Sondeernæring.....	29
Særlige diætpræparater.....	30

Føllings sygdom.....	30
Kurser og temadage	30
Køkkenredskaber	32
Legetøj/særligt legetøj.....	32
Medicin	32
Forhøjet tilskud	33
Terminaltilskud	34
Medicinbevilling.....	34
SFO takster og kørsel	34
Kørsel	34
SFO takster	35
Sengetøj, madrasser mv.....	36
Vask og tørring.....	36

Indledning

Takster/anslået normalforbrug mv. ifm. nødvendige merudgifter jf. Servicelovens § 41 (2019-niveau)

I forbindelse med opdateringen af Sønderborg Kommunes Serviceniveau for Børn, Uddannelse og Sundhed, er taksterne for beregningen af nødvendige merudgifter (MU) jf. Servicelovens § 41 ligeledes blevet gennemarbejdet og opdateret. Det er politisk besluttet, at Serviceniveauet skulle udarbejdes og godkendes ift. gældende lovgivning på området. Dokumenterne skal ligeledes kunne vejlede familierne og de socialrådgivere, som sidder med vurderingen i disse sager.

Taksterne finder anvendelse, når der skal udarbejdes en beregning/et overslag over sandsynliggjorte MU jf. Servicelovens § 41. Der kan ikke kræves dokumentation for udgifterne, se evt. mere herom i principafgørelse **98-13** - se mere om principafgørelse på s. 5.

Formålet med taksterne er at angive **et vejledende normalforbrug**, som på baggrund af forskellige oplysninger, fra bl.a. DST, Rockwool Fonden, oplysninger fra forskellige faglige organisationer som Astma Allergi Danmark, Diabetesforeningen mv., indikerer, hvilke **udgifter der anses som værende almindelig (sammenlignet med børn/unge i samme alder og i samme livssituation) og hvilke der er en reel og nødvendig MU ved forsørgelsen af et barn/en ung i hjemmet, som har en funktionsnedsættelse, svarende til bestemmelsens målgruppe.**

Ved beregningen af nødvendige MU skal der foretages en konkret og individuel vurdering af den fornødne kompensation som skal imødekommes. Dvs. at **udgifter, som en familie i almindelighed har ikke kan dækkes jf. bestemmelserne. Det er de udgifter, der overstiger det almindelige forbrug ved forsørgelsen af barnet/den unge i hjemmet og som alene er opstået på grund af barnets/den unges funktionsnedsættelse, som kan være en MU.**

Dele af de nedenstående takster vil derfor anvendes ifm. fratræk for normaludgiften, mens andre takster anses som værende rene MU. Loven foreskriver, at der ikke må ske en overkompensation ifm. bevillinger af MU.

Sønderborg Kommunen vil behandle jeres ansøgning med udgangspunkt i bestemmelserne jf. gældende lovgivningen og bindende retskilder (gældende principafgørelser) og de vejledende serviceniveauer. Der vil altid blive foretaget en konkret individuel vurdering fra sag til sag. Under denne vurdering tages der hensyn til jeres barns/unges funktionsevne og alder og andre særlige forhold der måtte gøre sig gældende og være af betydning for behandlingen af sagen. Ligeledes vurderes der på hele familiens samlede situation. Vi gør opmærksom på, at der er op til 10 ugers sagsbehandlingsfrist ift. ansøgninger om MU.

MU skal overstige den årlige **bagatelgrænse**, før en udbetaling kan finde sted. Er der flere børn/unge med funktionsnedsættelse i familien, er det de samlede merudgifter til børnene, der lægges til grund for udmålingen. Hvis betingelserne er opfyldt, udbetales merudgiftsydelsen fra ansøgningstidspunktet – MU kan som udgangspunkt jf. loven herom ikke udbetales med tilbagevirkende kraft. Der skal således ansøges om MU, inden udgiften afholdes. Der er tale om en løbende ydelse eller enkeltudgifter (alt efter udgiftens art). Løbende ydelser kan kun ændres eller ophøre ved at der træffes en ny afgørelse.

Beregning af merudgiftsydelsen

Ydelsen fastsættes ud fra de skønnede årlige merudgifter omregnet til en månedlig MU. Denne afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100. Afregnes der direkte med leverandør, kommer denne ikke til udbetaling sammen med den månedlige ydelse. Hvis der opstår en uforudset enkeltudgift, som ikke var medtaget i beregningen på årsbasis, kan der efter en konkret og individuel vurdering ydes hjælp hertil. Ydelse af en enkeltstående udgift kræver, at der i forvejen er ret til dækning af MU. Enkeltstående udgifter, der er uforudsete, kan således kun bevilges, hvis det samlede udgiftsniveau af sandsynliggjorte MU overstiger bagatelgrænsen for en løbende periode på 12 måneder.

Der skal løbende ske en opfølgning på de udbetalte MU for at sikre, at støtten fortsat opfylder sit formål og for at afdække, om der kan være behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske i samarbejde med familien. Opfølgningen fastsættes til senest et år efter det tidspunkt, hvor udmålingen af hjælpen senest blev revideret. Hvis der er behov for det, kan Sønderborg kommune når som helst omregne ydelsen, f.eks. hvis behovet bortfalder eller ændres inden der er gået et år. I nogle tilfælde kræves der hyppigere opfølgning.

Er der spørgsmål ift. ovenstående kan modtagelsen i Børn, Uddannelse og Sundhed (tld. 88 72 42 42) eller den sagsansvarlige socialrådgiver kontaktes.

Ingen dækning, hvis udgiften kan dækkes efter andre regler

Det er en betingelse, at udgiften ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i Serviceloven eller anden lovgivning, da Serviceovens § 41 er subsidær i forhold til anden lovgivning. Det betyder, at det kun er udgifter/dele af udgiften, som ikke kan dækkes efter anden lovgivning, som kan anses for at være en MU. Alt efter ansøgningens art kan det være muligt, at den ansøgte udgift/dele af udgiften kan dækkes efter anden lovgivning. Sønderborg kommune er forpligtet til at videresende din ansøgning til rette myndighed, såfremt det vurderes, at den ikke er modtaget i rette myndighed for at kunne behandle den, dvs. også når det vurderes, at den subsidære karakter får betydning for sagen. Det kan fx dreje sig om:

- Hjælpebidler / Hjælpebidler i dag- og skoletilbud. Hjælpebidler bevilges jf. bestemmelserne i Servicelovens §§ 112, 113– kun i tilfælde af, at hjælpebidlet er til leg og fritid, kan det afdækkes jf. § 41. Link til ansøgningsblanketter vedr. hjælpebidler, boligændring mm.: <https://www.borger.dk/Soeg?k=hj%C3%A6lpemiddel>
- Udgifter til hjælpebidler i dagtilbud og skole bevilges på baggrund af sektoransvarsprincippet efter den gældende lovgivning, hvorunder tilbuddet er etableret (Dagtilbudsloven/Folkeskoleloven).
- Er formålet med det ansøgte derimod at forbedre funktionsevnen eller forebygge yderligere forværring af funktionsevnen (som et alternativ til anden behandling), skal det ansøgte betragtes som et såkaldt behandlingsredskab. Udgifter til behandlingsredskaber bevilges på baggrund af sektoransvarsprincippet efter den gældende bestemmelser i Sundhedslovgivningen.

Konkret og individuel vurdering vedr. nødvendige merudgifter, afledt af barnets/den unges funktionsnedsættelse

Under en konkret og individuel vurdering foretages der, ud over en vurdering af barnets/den unges funktionsnedsættelse og om barnet/den unge er omfattet af personkredsen for Servicelovens § 41 og om betingelserne i øvrigt er opfyldt, også en vurdering af familiens faktiske omstændigheder og tilrettelæggelse af hverdagen i øvrigt, sammenholdt med barnets/den unges alder og vanskeligheder.

Det kan bl.a. være relevant at afdække, hvordan familiens hverdag er tilrettelagt, herunder forældrenes (selvvalgte) arbejdstider, hensyn til evt. søskende samt om barnet/den unge med den alder barnet/den unge har, selv altså uden sin funktionsnedsættelse) fx selv være i stand til at transportere sig eller benytte offentlige transportmidler.

- Er der fx tale om et barn på 6-7 år vil det være mindre sandsynligt at barnet selv ville kunne transportere sig, og derfor ville forældrene, uanset at barnet har en funktionsnedsættelse, have haft en udgift ifm. at sørge for transport af barnet.
- Er det derimod et ældre barn vil der kunne være argumenteres for, at der er tale om en MU, fordi barnet på trods af sin alder ikke selv kan transportere sig selv, og at det er udelukket på grund af barnets funktionsnedsættelse behovet for MU er opstået.

Dette med udgangspunkt i en konkret vurdering af merforbrug på baggrund af familiens oplysninger, samt evt. lægelige oplysninger og oplysninger fra andre med kendskab til barnet/den unge (skole, aflastningshjem o. lign.). Oplysninger/yderligere dokumentation herom indhentes ved læge/sygehus og udtalelse fra skole/SFO m.v. ifm. behandling af sagen, efter indhentet samtykke. Oplysninger til behandling af sagen skal indhentes på ny ifm. den årlige opfølgning.

Det kan også være relevant at afholde en børne-/ungesamtale ifm. en ansøgning om MU.

Lidelser, der som udgangspunkt ikke er omfattet af målgruppen:

- Kortvarige og/eller mindre indgribende lidelser som fx visse former for allergi
- Vådligere (enuresis) kan efter en konkret vurdering omfattes af § 41 i de særlige tilfælde, når fx alle behandlingsmuligheder er udtømte, barnet er i skolealderen og der er udsigt til, at lidelsen er langvarig eller kronisk.

Principafgørelser

Under behandlingen af sager vedr. MU kan familierne opleve, at vi Sønderborg kommune afgørelser henviser til såkaldte principafgørelser. En principafgørelse er en bindende retskilde, som skal anvendes ved afgørelser i tilsvarende sager. Læs mere om Ankestyrelsens principafgørelser her: <https://ast.dk/for-borgere-med-en-klagesag/sadan-behandler-vi-din-sag/hvad-er-en-afgorelse/hvornar-er-en-sag-principiel>

Aflastning

Aflastning kan ikke bevilges som MU. Dette gælder også for søskende af barnet/den unge med funktionsnedsættelse, ved hospitalsindlæggelser mv. Der henvises til principafgørelse **C-2-03** samt **78-11**. Der henvises i øvrigt om aflastningsbestemmelserne i Servicelovens §§ 44/84 og 52.

Befordring

Befordringssatser for rejser i bus og tog (normalforbrug)

Under 12 år	Det vurderes, at familier normalt ikke har udgifter til transport af børn/unge via offentlig transport, da det er gratis for børn under 12 år at køre med offentlig transport i ledsagelse af en voksen. En voksen kan have 2 børn under 12 år med gratis.
12 – 15 år	Kr. 12,- kontantbillet Kr. 189,- pr. måned
16 år og ældre	Kr. 24,- kontantbillet Kr. 379,80,- pr. måned
	Udgiften er fastsat på baggrund af prisoplysninger fra Sydtrafik (2019) for henholdsvis en kontantbillet og et 2 zoners periodekort for henholdsvis børn og voksne. Benyttes rejsekort henvises der til www.dsb.dk .

Befordringssatser for rejser i bil:

Kilometersatsen følger skatterådets fastsatte befordringssatser, jf. bek. nr. 1308 af 20/11/2018, såfremt du efter en konkret og individuel vurdering er berettiget til at få kørselsudgifter dækket som en nødvendig MU.

- 1) 0 - 24 km inkl., kun godtgørelse efter konkret og individuel vurdering
- 2) 25 - 120 km inkl., 1,98 kr. pr. kilometer
- 3) over 120 km, 0,99 kr. pr. kilometer

(2019-niveau)

Ovenstående takster dækker **udgifter til bilen, som fx udgifter til benzin, vedligeholdelse, vægtafgift, afskrivning, finansiering og forsikring.**

Der ydes derfor som udgangspunkt ikke yderligere MU til disse udgifter. Søges der om MU til disse udgifter skal der foretages en konkret og individuel vurdering.

Befordring ift. behandling/kontroller/undersøgelser mv.

Efter en konkret og individuel vurdering kan kørsel til/fra sygehuset dækkes som MU, hvis betingelserne i øvrigt også er opfyldt. Kilometersatsen følger skatterådets fastsatte befordringssatser, jf. bek. nr. 1308 af 20/11/2018. Bor du 50 km væk fra nærmeste sygehus skal udgiften til kørsel søges dækkes igennem Regionen jf.

Sundhedslovgivningen (jf. Sundhedslovens § 171), dvs. den afdeling, som behandlingen foretages på. **Nødvendige MU, som opstår via kørsel ifm.**

behandling/ophold på sygehus kan således overordnet kun dækkes, hvis du bor mindre end 50 km væk og behovet for sygehusbesøget er afledt af den lidelse barnet/den unge er omfattet for. Dvs. at et barn med autismediagnose ikke kan få bevilget kørsel til behandling på et sygehus pga. fx en brækket ankel, hvis dette fx er sket under en fodboldkamp, da dette ikke er afledt af den diagnose, der gør at barnet/den unge vurderes omfattet af bestemmelserne.

Har du spørgsmål vedr. befordring som betales af Regionen, henvises du til den afdeling som skal behandle dit barn/ung. Hvis du har spørgsmål til befordringsgodtgørelse, kan du ringe til Regionen på tlf. 70 11 31 11 og vælge dit nærsygehus. Befordringsreglerne fremgår af:

- [Sundhedsloven, lovbekendtgørelse nr. 816 af 18. juni 2018](#)
- [Sundheds og Ældreministeriet, bekendtgørelse nr. 1206 af 19. september 2016](#)

Befordring ifm. besøgs-kørsel

Der kan opstå udgifter ifm. besøgs-kørsel, som kan søges som en MU. Under barnet/den unges ophold på sygehus mv. kan der efter en konkret og individuel vurdering evt. ydes hjælp til betaling af barnets/den unges anden forælder som ikke er medindlagt, samt evt. søskendes udgifter, til befordring ifm. besøg af barnet/den unge, i det omfang besøgene er nødvendige af hensyn til barnet/den unge. Som udgangspunkt vurderes 2 – 3 besøg pr. uge som tilstrækkeligt, alt efter årsagen til indlæggelsen. Der skal dog altid ske en konkret og individuel vurdering fra sag til sag. Ved længerevarende indlæggelser (over 7 dage) anses det derudover for almindeligt med et weekendbesøg også. I særlige tilfælde, kan det være nødvendigt med kørsel til flere besøg. Kilometersatsen følger skatterådets fastsatte befordringssatser, jf. bek. nr. 1308 af 20/11/2018.

Befordring ifm. frit sygehusvalg

Hvis barnet/den unge er på venteliste til behandling/udredning på et sygehus/speciallæge og familien selv vælger, at få behandling/udredning på et andet sygehus/speciallæge end de er henvist til, dækkes udgifterne ikke af Regionen. Udgifterne kan heller ikke fuldt ud dækkes som MU, da udgiften til det sygehus/speciallægebarnet/den unge sædvanligvis ville blive henvist til, ville kunne dækkes af sygehusets kørselskontor og dermed er en ekstra udgift forbundet med det frie sygehusvalg. Udgiften er således ikke en konsekvens af barnets nedsatte funktionsevne, men en konsekvens af det frie sygehusvalg og derfor kan MU kun udgøre den godtgørelse i ville have fået til/fra nærmeste sygehus.

Befordring ifm. henvisning til speciallæger/bandagist mv.

Såfremt afdelingen for Hjælpemidler dækker udgiften til fx en protese eller ortopædiske sko hos en bandagist jf. Servicelovens § 112, er det også derfra udgiften til kørsel skal dækkes efter samme paragraf. Denne udgift betragtes således ikke som en MU.

Befordring ifm. behandling i udlandet

Hjælp til dækning af befordringsudgifter mv. i forbindelse med behandling i udlandet kan kun ydes efter en konkret og individuel vurdering, såfremt Sundhedsstyrelsen har godkendt, at behandlingen skal foregå i udlandet og udgiften ikke dækkes af andre bestemmelser (fx i Sundhedsloven) **samt** betingelserne i øvrigt er opfyldt. Herunder, at barnet/den unge vurderes omfattet af målgruppen og reglerne for at kunne medtage ydelsen til udlandet er opfyldt. Der henvises til bestemmelserne herom i **Udlandsbekendtgørelsen** (Bekendtgørelse om ydelser efter lov om social service under midlertidige ophold i udlandet:

<https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=128938>).

Befordring ifm. træning/vederlagsfri fysioterapi

Kan være en MU – beror på en konkret og individuel vurdering. Kilometersatsen følger skatterådets fastsatte befordringssatser, jf. bek. nr. 1308 af 20/11/2018.

Befordring ifm. skole/uddannelse

Der kan ikke ydes hjælp til dækning af befordringsudgifter til et barn/en ung med nedsat funktionsevne til eller fra skole. Denne udgift hører til under undervisningssektoren jf. sektoransvarsprincippet. Der henvises til Undervisningsministeriets regler om befordring til og fra skole af syge og invaliderede elever.

Befordring til og fra grundskole (0. – 10. klasse) bevilges fx efter Folkeskoleloven og kan således ikke bevilges som en MU. Der vil efter en konkret og individuel vurdering evt. kunne ydes hjælp til dækning af de nødvendige befordringsudgifter, hvis en ung (efter 10. klasse) i videre omfang end normalt og som en direkte

følge af den nedsatte funktionsevne eller lidelse skal befordres til eller fra et uddannelsessted. Det sker dog kun i det omfang, udgifterne hertil ikke dækkes efter andre bestemmelser eller ved andre ordninger, jf. Undervisningsministeriets regler om befordring af børn og unge med handicap.

Befordring ifm. fritid/fritidsaktiviteter

Det vurderes, at de fleste familier har udgifter til transport af børn/unge i fritiden, fx til familiebesøg, fritidsinteresser og udflugter. Der kan efter en konkret og individuel vurdering evt. ydes tilskud til MU til befordring i fritiden, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt og:

- Barnet/den unge pga. funktionsnedsættelsen ikke er i stand til, at benytte cykel, knallert eller offentlige transportmidler.
- Fritidstilbud i nærområdet ikke kan benyttes på baggrund af barnets/den unges funktionsnedsættelse.

Under beregningen foretages der en konkret og individuel vurdering af hjemmets afstand til fritidstilbud, kammeraters hjem, mulighederne for almindelig fritidsbeskæftigelse, leg i nærheden osv. Kan nærmeste almene fritidstilbud ikke benyttes pga. funktionsnedsættelsen fratrækkes antal km hertil under beregningen af MU. Kilometersatsen følger skatterådets fastsatte befordringssatser, jf. bek. nr. 1308 af 20/11/2018.

Befordring ifm. aflastning

Der kan bevilges kørselsudgifter til forældre der kører selv eller evt. taxa, når barnet/den unge er i (døgn)aflastning og i den forbindelse skal befordres til og fra (døgn)aflastningen samt mellem (døgn)aflastningen og skole, SFO/Special-SFO eller klub - medmindre aflastningen står for transporten som en del af kontrakten.

Kørsel bevilges i disse tilfælde efter samme bestemmelse, som aflastningen er bevilget efter, ikke som en merudgift jf. Servicelovens § 41. Befordringsudgifter afledt af aflastning, som er bevilget jf. Servicelovens § 44/84 eller jf. Servicelovens § 52, stk.3, pkt. 5, dækkes således efter samme hjemmel. Kilometersatsen følger skatterådets fastsatte befordringssatser, jf. bek. nr. 1308 af 20/11/2018.

Befordring ifm. møder i kommunen/skolemøder

Kan være en merudgift. Der skal tages stilling til det årlige omfang af møder. Antallet af de årlige møder skal kunne skønnes at overstige det antal sædvanlige møder, som er forventelig ift. alderen af barnet/den unge. Dvs. at det anses som almindeligt, at forældre deltager i skolemøder 3-4 gange årligt. Møder med kommunen anses ikke nødvendigvis som almindeligt og det vurderes derfor, at MU til befordring hertil er afledt af barnets/den unges funktionsnedsættelse.

Bil

Herunder MU ifm. handicapbil samt øvrige udgifter til bil/drift af bil og befordring. Der henvises til **Bilag B**

Beklædning og fodtøj – normalforbrug årligt

Beklædningsgenstand	Alder og niveau for merudgift pr. stk. (årligt normalforbrug)		
	0 – 5 år	6 – 12 år	13 – 18 år
Bodystocking (0-2 år)	30 stk. á kr. 30,-		
Underbukser	20 stk. á kr. 15,-	20 stk. á kr. 20,-	20 stk. á kr. 20,-
Undertrøjer	20 stk. á kr. 35,-	20 stk. á kr. 35,-	10 stk. á kr. 40,-
T-shirts	15 stk. á kr. 75,-	10 stk. á kr. 75,-	10 stk. á kr. 75,-
Langærmet bluser	7 stk. á kr. 80,-	7 stk. á kr. 80,-	7 stk. á kr. 80,-
Lange bukser	10 stk. á kr. 100,-	10 stk. á kr. 150,-	5 stk. á kr. 200,-
Kjoler	5 stk. á kr. 80,-	5 stk. á kr. 100,-	5 stk. á kr. 120,-
Shorts	4 par á kr. 80,-	4 par á kr. 100,-	4 par á kr. 120,-
Sportstøj	1 sæt á kr. 100,-	2 sæt á kr. 150,-	2 sæt á kr. 150,-
Badebukser/-dragt	2 stk. á kr. 60,-	2 stk. á kr. 80,-	2 stk. á kr. 80,-
Vinterjakke/flyverdragt	2 stk. á kr. 300,-	1 stk. á kr. 400,-	1 stk. á kr. 400,-
Sommerjakke	2 stk. á kr. 200,-	1 stk. á kr. 200,-	1 stk. á kr. 250,-
Overgangsjakke/tyk trøje	1 stk. á kr. 200,-	1 stk. á kr. 250,-	1 stk. á kr. 300,-
Regntøj	1 sæt á kr. 250,-	1 sæt á kr. 300,-	1 sæt á kr. 400,-
Hue, vanter, halstørklæde	2 sæt á kr. 100,-	2 sæt á kr. 150,-	1 sæt á kr. 150,-
Strømper	20 par á kr. 15,-	20 par á kr. 15,-	20 par á kr. 15,-
Strømpebukser/leggins	10 stk. á kr. 40,-	10 stk. á kr. 40,-	10 stk. á kr. 40,-
Nattøj	6 sæt á kr. 100,-	3 sæt á kr. 100,-	

Daglige sko	4 par á kr. 250,-	4 par á kr. 250,-	4 par á kr. 300,-
Vintersko eller støvler	1 par á kr. 350,-	1 par á kr. 400,-	1 par á kr. 500,-
Sandaler	1 par á kr. 200,-	1 par á kr. 250,-	1 par á kr. 250,-
Gummistøvler	1 par á kr. 150,-	1 par á kr. 150,-	1 par á kr. 150,-
Hjemmesko	1 par á kr. 80,-	1 par á kr. 80,-	1 par á kr. 80,-
Kondisko	1 par á kr. 250,-	1 par á kr. 300,-	1 par á kr. 300,-

Ovenstående normalforbrug er skønnet bl.a. ud fra en undersøgelse fra Rockwool Fondens Forskningsenhed om børnefamiliers udgifter til beklædning og fodtøj og oplysninger om omfanget af normal vask. http://www.rockwoolfonden.dk/app/uploads/2018/11/104896_Minimumsbudget-for-forbrugsafgifter_P.pdf. Priserne er bl.a. fundet på www.hm.dk, www.zalando.dk, www.ellos.dk og www.bilka.dk.

For at illustrere en merudgiftsberegning ift. ovenstående tabel gives følgende eksempel:

Et barn på 1,5 år har pga. funktionsnedsættelsen et sandsynliggjort merforbrug af bodystockings. Familien anslår, at der hver måned købes 5 bodystockings til barnet. Såfremt barnet vurderes at være i målgruppe og udgiften vurderes sandsynliggjort, vil beregningen tage udgangspunkt i, hvad der anses som normalforbrug ift. indkøb af bodystocking til et barn på samme alder uden funktionsnedsættelse. Jf. ovenstående tabel ville der i beregningen således blive fratrukket 2,5 bodystockings pr. måned fra de ansøgte 5, da det anslås som almindeligt forbrug med 30 indkøbte bodystockings til en 1,5 årig uden funktionsnedsættelse. Merudgiften kan således maks. udgøre halvdelen af det ansøgte, til 30 kr. stykket.

Der tages derudover under en konkret og individuel vurdering fx hensyn til, hvad behovet er begrundet i og om dette kan afhjælpes, fx via pædagogiske tiltag, og at børn i den alder generelt vokser ud af deres tøj hurtigt – uanset om barnet har en funktionsnedsættelse eller ej. Det skønnes, at hele barnets gaderobe udskiftes i løbet af få uger ift. spædbørn (str. 44/50 – 74) og få måneder ift. småbørn (str. 80 – 104). Derfor vil der ift. tøjet som spæd- og småbørn bruger heller ikke kunne tages hensyn til slid/ekstraordinært slid ift. MU. Det vurderes, at børn reelt set først kan slide tøjet op, når det bruges hyppigt og i flere måneder.

Specialsyet tøj/tøj som skal udformes på en særlig måde begrundet i barnets funktionsnedsættelse

Der kan efter en konkret og individuel vurdering evt. bevilges MU til specialsyet tøj/ændring af tøj, såfremt dette er en nødvendig MU som konsekvens af barnets

funktionsnedsættelse. Det skal altid konkret afdækkes, om der er grundlag for at ansøge herom via Servicelovens § 112. Hvis ikke, skal det afdækkes, om almindeligt tøj kan anvendes, idet specialsyet tøj ikke kan bevilges, blot fordi der er det mest hensigtsmæssigt – det skal være nødvendigt.

Ekstraordinært slid begrundet i barnets fysiske handicap

Såfremt det er dokumenteret, at der er ekstraordinært slid på tøjet, begrundet i barnets fysiske handicap – eksempelvis ved brug af skinner eller korset – kan de der evt. bevilges udgifter hertil som MU.

Ekstraordinært slid/glemt tøj og sko/ødelæggelser af tøj og sko begrundet i barnets psykiske funktionsnedsættelse

Under vurderingen af om der kan bevilges MU til ovennævnte skal det indgå hvilke tiltag der er forsøgt/kan iværksættes for at afhjælpe/forebygge ekstraordinært slid mv., samt indhentes dokumentation herfor. Endvidere skal det vurderes om ødelæggelserne mv. kan undgås fx at arbejde med en pædagogisk indsats eller anden indretning af barnets omgivelser.

OBS: Der kan ikke bevilges et anslået fast årligt beløb til ødelæggelser og slitage i de løbende MU. Hvis der skal ydes hjælp til dækning af dette, skal det ske efter en individuel konkret vurdering af arten og omfanget af såvel barnets lidelse og de konkrete ødelæggelser/udgifter - sammenholdt med de udgifter forældre normalt forventes at have ifm. ovenstående. Udgiften og den konkrete funktion af det ødelagte/slidte skal have en tæt sammenhæng med barnets/den unges funktionsnedsættelse.

Særlige beklædningsgenstande mv.

Særlige beklædningsgenstande, som fx regnslag til kørestol, kørepose, hagesmæk og beskyttelsesbukser til svært inkontinente børn og unge kan evt. ydes efter reglerne om hjælpemidler jf. Servicelovens § 112 (<https://www.borger.dk/Soeg?k=hj%C3%A6lpemiddel>). Efter denne bestemmelse ydes evt. også udgifter til beklædningsgenstande til børn og unge, som på grund af sygdom, ulykke e.l. er blevet varigt invalideret og som følger heraf er nødt til at få udskiftet hele sin garderobe.

Ortopædisk fodtøj

Hvis det er nødvendigt med ortopædisk fodtøj, herunder fodtøj der tilgodeser en fod-deformitet, skal hjælpen søges som hjælpemiddel jf. Servicelovens § 112

(<https://www.borger.dk/Soeg?k=hj%C3%A6lpemiddel>). Der kan dog også være tale om ekstraordinært slid på ortopædisk fodtøj, hvor egenbetalingen på ekstra ortopædiske sko i givet fald efter en konkret og individuel vurdering kan dækkes som en MU. Se punktet om "Ekstraordinær slid" ift. vurderingsgrundlaget der skal indgå under behandlingen af en ansøgning om MU af denne art.

Besøg under indlæggelse

Kost, parkering og overnatning til 2. forældre (den, der ikke er medindlagt) hhv. evt. søskende, der er på besøg under indlæggelse

Kan være en MU ved længerevarende indlæggelser (over 7 dage). Såfremt der er tale om en akut livstruende situation, kan der efter en konkret og individuel vurdering ses bort fra de 7 dage. Ved afdækning af priserne for overnatning pr. døgn de nedenstående steder (ikke udtømmende), skal der spørges ind til om prisen inkluderer måltider, da nogle sygehuse opererer med priser som fx indbefatter overnatning inkl. morgenbuffet.

OBS: Der fratrækkes en egenbetaling for kost, da familien også i almindelig ville have udgifter hertil. Der fratrækkes **25 kr. pr. måltid, hhv. 75 kr. pr. døgn for en voksen**. Ift. søskende fratrækkes som udgangspunkt følgende egenbetaling: **17 kr. pr. måltid, hhv. 51 kr. pr. døgn for et barn**. Taksterne er vejledende ift. børn/unge jf. KL's takster. Der skal her altid foretages en konkret og individuel vurdering af prisen for kost i henhold til barnets/den unges alder og om ovenstående takster til kost ifm. børn/unge kan anvendes i det konkrete tilfælde, eller om der skal tages udgangspunkt i en konkret og individuel beregning mhp. det pågældendes behov.

OUH:

- Pris for overnatning pr. døgn findes på OUHs hjemmeside eller ved telefonisk kontakt til den konkrete afdeling.
- Diæter dækkes efter en egenbetaling jf. ovenstående takster – priserne findes på OUHs hjemmeside eller ved telefonisk kontakt til den konkrete afdeling.
- Evt. parkeringsudgift skal sandsynliggøres og priserne findes ligeledes på OUH's hjemmeside eller ved telefonisk kontakt til den konkrete afdeling.

Århus/Skejby:

- Pris for overnatning pr. døgn findes på AUHs hjemmeside eller ved telefonisk kontakt til den konkrete afdeling.
- Diæter dækkes efter en egenbetaling jf. ovenstående takster – priserne findes på AUHs hjemmeside eller ved telefonisk kontakt til den konkrete afdeling.
- Evt. parkeringsudgift skal sandsynliggøres og priserne findes ligeledes på AUH's hjemmeside eller ved telefonisk kontakt til den konkrete afdeling.

Rigshospitalet:

- Pris for overnatning pr. døgn findes på RHs hjemmeside eller ved telefonisk kontakt til den konkrete afdeling.
- Diæter dækkes efter en egenbetaling jf. ovenstående takster – priserne findes på RHs hjemmeside eller ved telefonisk kontakt til den konkrete afdeling.
- Evt. parkeringsudgift skal sandsynliggøres og priserne findes ligeledes på RHs hjemmeside eller ved telefonisk kontakt til den konkrete afdeling.

Ronald McDonald Huset:

- Pris for overnatning pr. døgn findes på <https://rmbornefond.dk/> eller ved telefonisk kontakt til huset.
- Familierne skal selv stå for forplejning, rengøring mv.
- Evt. parkeringsudgift skal sandsynliggøres og priserne findes ligeledes på hjemmesiden eller ved telefonisk kontakt til den konkrete afdeling.

Filadelfia:

- Pris for overnatning pr. døgn findes på hjemmesiden eller ved telefonisk kontakt til huset.
- Diæter dækkes efter en egenbetaling jf. ovenstående takster – priserne findes på hjemmesiden eller ved telefonisk kontakt.
- Parkering er gratis

Hammel Neurocenter:

- Pris for overnatning er gratis, såfremt der er plads på "hotellet" for pårørende. Ellers undersøg priserne på hjemmesiden eller ved telefonisk kontakt.
- Diæter dækkes efter en egenbetaling jf. ovenstående takster – priserne findes på hjemmesiden eller ved telefonisk kontakt til den konkrete afdeling
- Parkering – Gratis

OBS: Priserne skal indhentes til hver enkel behandling af ansøgninger af denne art, da priserne kan ændre sig dagligt.

Ift. MU til kørsel ifm. ovenstående besøg under indlæggelse se: **Befordring/Befordring ifm. besøgskørsel.**

Bleer og div. plejeprodukter

Hvis jeres barn har nået skolealderen og på grund af sin funktionsnedsættelse fortsat har brug for bleer, kan I få dækket udgiften, medmindre barnet kan få bevilget bleer som hjælpemiddel jf. Servicelovens § 112 (<https://www.borger.dk/Soeg?k=hi%C3%A6lpemiddel>). Forinden skal I derudover have afprøvet forskellige metoder til at jeres barn kan blive renligt.

De første par måneder (0-6 mdr.) skønnes et barn almindeligvis at bruge ca. 8-10 bleer i døgnet. Efterfølgende skønnes det, at et barn op til 3 år bruger omkring 6 bleer i døgnet. Det skønnes som udgangspunkt almindeligt, at de fleste børn bliver renlige i dagtimerne omkring 3 års alderen - det skønnes ligeledes normalt, at børn op til 4-5 års alderen fortsat kan have behov for én natble.

MU kan således kun opstå, såfremt barnet/den unge vurderes at være i målgruppen og udgiften vurderes at være sandsynliggjort og forbruget af bleer overstiger dette antal, hhv. der er tale om en ren merudgift, da barnet/den unge har opnået en alder, hvor børn/unge uden funktionsnedsættelse i almindelighed ikke længere har behov for bleer. Behovet understøttes evt. af lægelig dokumentation. Har forældrene et ønske om at skifte bleerne hyppigere end det vurderes almindeligt eller nødvendigt, skal udgiften hertil selv afholdes. Bleer har i dag en god sugeevne og behøver således ikke skiftes hvis barnet fx kun har tisset i den én gang, da dette ikke vurderes nødvendigt.

OBS: Ift. indkøb af bleer ifm. en merudgiftsbevilling foreligger der en indkøbsaftale mellem Sønderborg Kommune og Abena, som vi foretrækker at bruge.

Modtageren af bevillingen kan, i tilfældet af at aftalen anvendes, blot ringe til Abena for bestilling og der afregnes herefter direkte mellem Sønderborg Kommune og Abena.

Såfremt modtageren af bevillingen selv ønsker at sørge for indkøbet, beregnes MU via den pris, som gælder jf. vores indkøbsaftale (priserne indhentes via telefonisk kontakt til Abena), sammenlignet med prisen for indkøb i alm. dagligvarebutikker. **Den billigste løsning vælges.** MU beregnes således ift. den billigste ble, som på bevillingstidspunktet er til salg hos fx Aldi, Rema 1000, Lidl eller lign. Kan bleer fra ovenstående butikker ikke kan anvendes, fx pga. barnets størrelse/alder eller særlig svær inkontinens, anvendes som udgangspunkt priser fra Abena, svarende til de priser vi får jf. indkøbsaftalen.

Som minimumskrav til kvaliteten ift. discount bleerne gælder det under beregningen at tage hensyn til, at bleerne både er miljøvenlige og produceret uden brug af parfume og andre allergifremkaldende stoffer. Bleerne skal holde tæt, produceres under miljøvenlige forhold og være rensat for parfume og andre allergifremkaldende stoffer. Bleerne som sælges i ovennævnte butikker opfylder kvalitetskravene og er mærket med den Blå Krans fra Astma-Allergi Danmark og Svanemærket.

Omfanget af forbruget og omkring alderen ift. renlighed er skønnet ud fra oplysninger fra sundhedsplejen.dk, sundhed.dk samt sundhedsstyrelsens pjecer om spæd- og småbørn.

Div. plejeprodukter/tekstiler

Der kan foretages en konkret og individuel vurdering af behovet for fx ekstra forbrug af affaldsposer, håndsprit, engangshandsker og lign. såfremt dette overstiger det almindelige forbrug ift. barnets/den unges alder og hvad der kan forventes at være i en husstand i almindelig. Vådservietter dækkes som udgangspunkt ikke, da engangsvaskeklude kan anvendes, som i visse tilfælde ligeledes kan søges som MU. Dette skåner miljøet og, når disse foldes korrekt, kan anvendes mere effektivt.

Det må anses for almindeligt at have et forbrug af skumklude med mindre børn;

0-3 år: Op til 8 skumklude pr. døgn

3-6 år: Op til 6 skumklude pr. døgn

Priser ift. skumklude indhentes på dagen hvor beregningen/bevillingen udarbejdes og der anvendes priser fra billigste discountbutik.

Savle smække kan ligeledes være en MU, såfremt behovet er afledt af funktionsnedsættelsen. Af babygears hjemmeside fremgår det, at man fx kan købe ensfarvede tørklædeformet hagesmæk, med savletæt indlæg og to trykknapper i nakken til 19,00 kr. pr. stk. (fri fragt): https://www.babygear.dk/savlesmaek-framikk-line-rund-melange-denver.html?gclid=EA1aIqobChMItaatxPmG5AIVDE8YCh2GuAu_EAQYAyABEgJhBPD_BwE#. Det anses for almindeligt, at børn op til 3 år bruger op til 20 savle-/spisesmække om året. Priserne må tjekkes op på dagen hvor beregningen/bevillingen udarbejdes og der beregnes ud fra det billigste egnede produkt.

Stofbleer kan også være en MU. Bilka/Føtex forhandler typisk 6 stk. til 79,- kr., dvs. 13,16 kr. pr. stk. Priserne må tjekkes op på dagen hvor beregningen/bevillingen udarbejdes og der beregnes ud fra det billigste egnede produkt. Det anses for almindeligt, at børn op til 3 år bruger op til 30 stofbleer om året.

Briller

Der kan som udgangspunkt ikke ydes hjælp til betaling af briller, da der oftest ikke vil være tale om en merudgift sammenlignet med udgiften til briller til børn med et almindeligt behov for synskorrektion. Der kan dog efter en konkret og individuel vurdering evt. ydes hjælp, hvis det som følge af barnets eller den unges funktionsnedsættelse er særlige MU til briller, som ikke kan ydes efter sundhedslovgivningen eller andre bestemmelser i serviceloven, herunder servicelovens bestemmelser vedr. hjælpemidler.

Der kan efter en konkret og individuel vurdering evt. ydes dækning af udgifter til genanskaffelse og reparation af indbo ødelagt af barnet, herunder briller.

Udgifterne kan efter en konkret og individuel vurdering medtages i det omfang, de overstiger de udgifter en familie almindeligvis har hertil, såfremt udgifterne ikke kan undgås ved pædagogiske tiltag og/eller indretning af barnets/den unges omgivelser.

Anslået normaludgift til briller:

Børn/unge under 14 år: ca. 395 kr. pr. par

Over 14 år: ca. 795 kr. pr. par

Priserne må tjekkes op på dagen hvor beregningen/bevillingen udarbejdes og der beregnes ud fra det billigste egnede produkt.

Barnepige

Som udgangspunkt forventes det, at behovet for barnepige/privat pasning imødekommes ved at trække på netværk og familie. Ved behov for afløsning i hjemmet for at blive aflastet, vil ansøgningen blive behandlet efter reglerne om aflastning og afløsning jf. bestemmelserne i Servicelovens § 44/84. Såfremt netværket er afdækket og der ikke viser sig at være muligheder i det omfang der er behov for, kan ansøgningen behandles som en nødvendig merudgift. Her behandles ansøgningen som udgangspunkt ift. en voksenbetalt barnepige.

Det forudsættes, at de fleste familier har behov for (privat) børnepasning i et vist omfang, eller får hjælp fra sit netværk, fx afledt af forældrenes arbejdstider, i de tidsrum hvor der ikke er et offentligt pasningstilbud, forældrene deltager i arbejds møder, skolemøder eller egen fritidsaktivitet. Disse elementer vil indgå i vurderingen af en ansøgning om en voksenbetalt barnepige som nødvendig merudgift.

Når et barn med nedsat funktionsevne har behov for en voksenbetalt barnepige, fordi barnet kræver mere end en sædvanlig barnepige (en *almindelig* ung) kan klare, kan der efter en konkret og individuel vurdering evt. bevilges merbeløbet – dvs. beløbet ud over den pris, som familien sædvanligvis skulle betale en *almindelig* ung for at være barnepige (skønnet til at udgøre ca. 55 kr. pr. time).

Er barnet/den unge ude over den alder, hvor man sædvanligvis har behov for barnepige, kan der efter en konkret og individuel vurdering kompenseres for hele udgiften, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. Under behandlingen af ansøgningen om barnepige som en nødvendig merudgift vil børnefamiliers almindelige forbrug af børnepasning anvendes, når det skal vurderes, om behovet for pasning efter Servicelovens § 41 er en direkte følge af barnets funktionsnedsættelse. Omfanget af familiers normalforbrug af (privat) børnepasning afhænger bl.a. af barnets alder.

- Det må forventes, at børn op til 11 år almindeligvis ikke kan være alene hjemme i længere tid. Aldersgrænsen er fastsat ud fra den alder børn har, når de afslutter 4. klasse, og således ikke længere er omfattet af aldersgruppen for børn i SFO.
- Det må forventes, at børn fra 11 år almindeligvis kan være alene hjemme i dagtimerne i et vist omfang, mens det må forventes, at børn i denne aldersgruppe fortsat ikke kan være alene i længere tid i aften-/nattetimerne.
- Det må forventes, at børn fra 14 år i et vist omfang kan være alene hjemme i aften-/nattetimerne. Det må også forventes, at børn fra omkring 14-årsalderen normalt evt. også kan være alene hjemme med en mindre søskende.

OBS: Ift. afklaring af behovet ift. familiens samlede situation se evt. principafgørelse **115-11**.

Bolig og forbrug, herunder tilbygning og MU v. flytning

Der kan efter en konkret og individuel vurdering evt. ydes støtte til forhøjede boligudgifter ifm. tilbygning til familiens bolig eller ved flytning til en større bolig som følge af barnets funktionsnedsættelse.

Merudgifter ved tilbygning

Er der fra afdelingen for hjælpemidler bevilget en tilbygning jf. Servicelovens § 116 (<https://www.borger.dk/Soeg?k=Hj%C3%A6lpemiddel>), kan følgende MU efter en konkret og individuel vurdering evt. dækkes:

- **Varme eller elvarme:** Merforbruget af varme eller elvarme kan opgøres, hvis der er opsat særlig måler. Familien afleverer en årsopgørelse, hvoraf enhedsprisen fremgår. De faste afgifter (målerlejer mv.) medregnes ikke, da de anses som alm. driftsomkostning. Hvis ikke der er opsat bi-måler, beregnes MU ud fra fordelingstal.

Eks.: Hele bygningen: 150 m² / Tilbygningen: 50 m² Forbrug: 1800 kWh / Beregning: $1800/150 * 50 = 600$ x enhedsprisen.

- **El:** Større bolig eller tilbygning udløser som udgangspunkt ikke nødvendigvis et markant større elforbrug. Der foretages en konkret og individuel vurdering ud fra et gennemsnitsforbrug, beregnet på baggrund af familiens størrelse mv. Der kan i særlige tilfælde ydes hjælp til dækning af MU til elforbrug, hvis udgiften er uforholdsmæssig stort. Elforbruget til hjælpemidler betragtes dog som udgangspunkt som en almindelig driftsomkostning.

Ift. beregningen og gennemsnitsudgifter til el se: <https://www.bolius.dk/saa-meget-el-vand-og-varme-bruger-en-gennemsnitsfamilie-279>

- **Vand:** Større bolig eller tilbygning udløser som udgangspunkt ikke nødvendigvis et markant større vandforbrug, da vandforbruget som udgangspunkt forventes at være det samme som før tilbygningen. Der foretages en konkret og individuel vurdering ud fra et gennemsnitsforbrug beregnet på baggrund af familiens størrelse mv.

Ift. beregningen og gennemsnitsudgifter til vand se: <https://www.bolius.dk/saa-meget-el-vand-og-varme-bruger-en-gennemsnitsfamilie-279>

- **Husforsikring og ejendomsskat:** Forskellen mellem tidligere udgifter og nye udgifter i forbindelse med tilbygningen kan efter en konkret og individuel vurdering evt. dækkes som MU. Familien afleverer oversigt over forsikringsudgifter i form af gammel og ny police. Ejendomsskatten fremgår af skatteopgørelsen.

Merudgifter ved flytning

Er det konstateret v. afgørelse, at familiens bolig ikke kan ombygges til egnet bolig for barnet/den unge med funktionsnedsættelsen og det derfor er vurderet at være nødvendigt, at familien flytter til en handicapegnet bolig, kan følgende udgifter efter en konkret og individuel vurdering evt. dækkes som MU, såfremt udgiften ikke kan dækkes efter andre bestemmelser:

- **Øgede udgifter til husleje i lejebolig:** Hvis familien får MU til husleje på baggrund af barnets/den unges funktionsnedsættelse, kan udgiften bevilges som løbende ydelse. MU beregnes med udgangspunkt i den nye husleje, fratrukket boligsikring. Herfra trækkes tidligere boligudgift (ligeledes fratrukket boligsikring). Ved huslejestigning foretages en revurdering. I revurderingen skal der indgå en undersøgelse af, om den tidligere boligudgift ligeledes ville være steget, samt om boligsikringen til den tidligere bolig også ville have været steget. Vær opmærksom på, at der kun kan ydes MU til forhøjet husleje ved skift til lejebolig. Ved andels- og ejerboliger skal compensation for øgede udgifter til huslån og lignende gives efter reglerne om boligsifte (servicelovens § 116, stk. 4).

OBS: Vær opmærksom på, at dækning af øgede udgifter til husleje i lejeboliger som udgangspunkt kræver kommunens inddragelse/medvirken til flytningen.

- **Øgede udgifter til termin i ejerbolig:** Hvis familien påføres MU til termin på baggrund af barnets/den unges funktionsnedsættelse, kan dette bevilges som en løbende ydelse. MU beregnes med udgangspunkt i den nye termin fratrukket tidligere termin.
- **Dobbelt boligudgift:** Der kan ydes hjælp til dobbelt boligudgift i forbindelse med flytningen, hvis denne er afledt af barnets/den unges funktionsnedsættelse. Der kan efter en konkret og individuel vurdering fastsættes en tidsfrist for betaling af dobbelt boligudgift. Tidsfristen udgør normalt opsigelsesperioden for lejebolig, maksimalt 3 mdr. eller den liggetid, der normalt er for salg af en tilsvarende ejendom i samme område – normalt sættes en frist på op til 1 år. Dette skal undersøges hos en ejendomsmægler.
- **Flytteudgift:** Der kan i forbindelse med flytning bevilges hjælp til flytteudgifter ifm. flytning til en handicapegnet bolig. Det kan fx indebære hjælp til udgifter forbundet med indskud, salgsomkostninger, ejendomsmæglersalær, leje af flyttebil, flytning af telefon mv.

OBS: Ændringer af bolig eller flytning/køb af anden bolig skal altid ske i samarbejde med sagsbehandleren og evt. Hjælpeafdelingen ift. vurderingen af behovet herfor.

Merudgifter til el, vand og varme generelt

Der foretages en konkret og individuel vurdering ud fra et gennemsnitsforbrug beregnet på baggrund af familiens størrelse mv. Dette gælder ikke blot v. tilbygninger men generelt ift. beregningen af MU ift. forbrug. Under beregningen tages der udgangspunkt i følgende gennemsnitlige beregninger:

<https://www.bolius.dk/saa-meget-el-vand-og-varme-bruger-en-gennemsnitsfamilie-279>

OBS: Elforbrug til hjælpemidler betragtes som udgangspunkt som en almindelig driftsomkostning.

OBS: Ekstra forbrug af el og vand ifm. bevilling af MU til ekstra vask og tørring er allerede indberegnet i de gældende takster (jf. Astma Allergi Danmark) og kan derfor ikke medregnes som separat MU.

Forsikringer

Børneulykkesforsikringer dækkes ikke som MU, da denne udgift ikke betragtes som nødvendig ved forsørgelse af et barn med nedsat funktionsevne eller som værende afledt heraf.

Cykel

Såfremt prisen på barnets/den unges cykel pga. hensynet til funktionsnedsættelse overstiger prisen for en alm. cykel, kan der efter en konkret og individuel vurdering evt. dækkes MU til anskaffelse af billigst egnede cykel. Generelt gælder her, at familien maks. kan få dækket MU til anskaffelse af 4 børnecykler i alt, såfremt de øvrige betingelser fortsat er opfyldt når der ansøges om udskiftning af cykel. Det er udgangspunktet, at børnen/unge skifter cykel som

- 1) 2-4 årig
- 2) 5-7 årig
- 3) 8-10 årig og
- 4) 11-17 årig

Prisen for en alm. cykel fastsættes til at udgøre:

1000 kr. pr. cykel til børn i alderen 5-10 år

2500 kr. pr. cykel til børn/unge i alderen 10-18

Priserne må tjekkes op på dagen hvor beregningen/bevillingen udarbejdes og der beregnes ud fra det billigste egnede produkt.

Der kan bevilges specialcykel eller specialudstyr, når dette sætter barnet/den unge i stand til at deltage i leg og fritid på lige fod med resten af familien og jævnaldrende. Bemærk: Hvis cyklen er til brug for almindelige nødvendige hverdagsaktiviteter, som fx transportmiddel til og fra skole, indkøb mv, skal udgiften søges dækket via hjælpemiddelafdelingen jf. Servicelovens § 112 (<https://www.borger.dk/Soeg?k=hj%C3%A6lpemiddel>). Almindelige reparationer betales af familien selv, da dette vurderes at være en almindelig udgift. Der kan dog søges om dækning af udgiften til reparationer, såfremt disse er særligt dyre med baggrund i de særlige funktioner handicapcyklen har for at afhjælpe funktionsnedsættelsen.

OBS: Ladcykler med og uden el og tohjulede el-cykler anses i dag som almindeligt udbredte, og som produkter, der findes i ethvert hjem, der måtte ønske det. Disse cykler kan fås i forskellige udgaver og prisklasser og bliver forhandlet bredt over hele landet. De må derfor betragtes som sædvanligt indbo på linje med traditionelle tohjulede cykler. Der henvises til principafgørelse **40-19**.

Computer/TV/tablet/Smartphone/spillekonsoller mm.

Udgifter til ovenstående skal afholdes af familien selv og dækkes ikke som en nødvendig merudgift ved forsørgelsen, da der er tale om almindelige forbrugsgoder og ikke om nødvendige MU. Der henvises til principafgørelse **59-13**. Der kan evt. søges om ovenstående til brug i skoleregi – henvend jer herom til skolen eller evt. til

CHK: <https://sonderborgkommune.dk/borger/center-hjaelpemidler-og-kommunikation>

Cremer herunder hudplejemidler

MU til creme/husplejemidler kan evt. dækkes i særlige tilfælde. I forbindelse med svære hudlidelser/sygdomme kan der være MU forbundet med forbrug af cremer/hudplejemidler. Behovet skal lægeligt dokumenteres og præparatet skal som udgangspunkt være ordineret af en læge. Det skal herunder afdækkes, i hvilket omfang præparaterne skal anvendes, dvs. et skønnet forbrug ift. mængden og hyppighed med henblik på anvendelsen. Det skal afdækkes, om præparatet er nødvendigt og hvad der fx sker, hvis barnet/den unge ikke smører sig i netop denne creme eller anvender det præparat, som lægen har ordineret. Der skal være tale om et forbrug der ligger udover, hvad der kan anses for almindeligt.

Det anses for almindeligt at bruge op til ca. 60 kr./månedligt i gns. på hudplejemidler (creme/shampoo/sæbe/bodylotion/olie/solcreme/ansigtscreme/creme til numsen mv.).

Ved behov for solcreme som fx er fra apoteket frem for fra Aldi, skal den almindelige udgift til solcreme fratrækkes apotekets pris og behovet herfor skal dokumenteres og begrundes lægeligt.

OBS: Der henvises i øvrigt til principafgørelse **44-18** som **skal** indgå i vurderingen af ansøgninger der vedr. cremer/hudplejemidler mv. såfremt relevant ift. den konkrete sag.

Diabetes

Der kan bevilges nødvendige MU efter en konkret og individuel vurdering, når foreligger lægelig dokumentation for, at der er dokumenteret diabetes hos barnet/den unge. Følgende kan efter en konkret og individuel vurdering indgå i beregningen af merudgifternes størrelse:

- **Medicinudgifter:** Skal være lægeordineret og fratrukket evt. tilskud fra Sygesikringen Danmark. Sandsynliggøres lægeligt eller evt. via CTR Saldo. Herunder fx Insulin eller Glucagonpen, som gives når der er tale om alvorlig hypoglykæmi – dvs. at blodsukkeret er så lavt, at der ikke kan indtages juice eller druesukker og der er tale om et særlige tilfælde, hvor barnet/den unge ikke er i stand til at hindre et forestående insulinchok uden en pen. Det skønnes normalt at have 2 penne, hvoraf den ene befinder sig i dagtilbud/skole. Pennen har typisk en holdbarhed på ca. 1½ år. Se i øvrigt principafgørelse **44-18** mhp. andre apoteksprodukter mv. ift. diabetes samt **207-10, 112-11 og 31-14**.
- **Diætkost:** Nødvendige oplysninger ift. beregningen af merudgifterne foretages ud fra barnets/den unges energibehov. Oplysningerne indhentes hos klinisk diætist eller læge samt om der efter en sundhedsfaglig vurdering er behov for ekstra juice og/eller druesukker (se mere herom nederst) samt omfang heraf. Merudgiften beregnes ved at sammenligne den anbefalede diabeteskost med den danske gennemsnits-kost. Størrelsen af denne udgift afhænger som udgangspunkt af energibehov og køn, samt om diabetes-kost skal beregnes med eller uden specialvarer. For at normalisere barnets hverdag så meget som muligt, skal MU til diabeteskost til børn beregnes med specialvarer, hvis familien kan sandsynliggøre, at barnet rent faktisk benytter specialvarer. Se i øvrigt principafgørelse 10-14.

Taksterne til beregning af MU til diætkost anvendes jf. gældende takster fra Diabetesforeningen: <https://diabetes.dk/boern-og-unge/hjaelp-og-stoette/social-stoette/merudgifter-til-boern-servicelovens-§-41/diabeteskost.aspx>

- **Druesukker og juice:** Som udgangspunkt kan der ved behov (fx ved svær regulerbar diabetes) dækkes 1 pakke druesukker og 2 juice brikker om ugen. Udgifter til hurtigtvirkende kulhydrater til regulering af lavt blodsukker kan efter en konkret vurdering indgå ved beregning af nødvendige MU til en person med diabetes type 1. Under beregningen må der jf. principafgørelse 111-15 tages udgangspunkt i prisen for druesukker i pulverform. Juice: Ekstraordinært stort forbrug af juice og druesukker kan efter en konkret og individuel vurdering bevilges som en merudgift. Juice bruges ved utilpashed pga. lavt blodsukker. Ved mere forbrug end to brikker ugentligt skal forældrene tilrådes at kontakte sygehus for regulering af medicin.
- **Befordring til undersøgelser/kontroller mv.** se Befordring til behandling/kontroller/undersøgelser mv.
- **Parkering ifm. undersøgelser/kontroller:** Skal sandsynliggøres og undersøges v. det tilsvarende sygehus.

Behandlingsredskaber/diabetes

Der kan ikke ydes støtte til behandlingsredskaber efter serviceloven. Behandlingsredskaber er redskaber, som patienten forsynes med som led i behandling i sundhedsvæsenet, eller som fortsættelse af den iværksatte behandling. Det udstyr og tilbehør, der er nødvendigt for at holde et behandlingsredskab på plads, og som dermed er nødvendigt for brugen af redskabet, er så nært knyttet til behandlingsredskabet, at det må anses for at være en integreret del af behandlingsredskabet. Behandlingsudgifter, herunder udgifter til behandlingsredskaber, skal afholdes af sundhedsvæsenet efter reglerne i sundhedslovgivningen. Efter sektoransvarlighedsprincippet skal udgifter til behandlingsredskaber eller tilbehør til behandlingsredskaber ikke dækkes efter reglerne i den sociale lovgivning. Den omstændighed, at en udgift ikke kan afholdes efter sundhedslovgivningen, kan ikke begrunde, at hjælpen kan ydes efter reglerne i den sociale lovgivning. Det skyldes, at behovet for udstyret ikke er opstået som en direkte følge af en nedsat funktionsevne, men derimod som følge af en iværksat behandling. Udgiften hører efter sin art ikke under den sociale lovgivning. Der henvises til sektoransvarlighedsprincippet. Behandlingsredskaber bevilges og betales således af sygehuset/regionen efter reglerne i Sundhedslovgivningen.

OBS: Dækkes som udgangspunkt ikke som MU: Udgifter til livsforsikring, medlemskab af Sygesikring Danmark, kontingent til Diabetesforeningen, medlemskab ift. fitness/træning, køletasker, særlige kurser ift. diabetes, creme, sukkerfri slik/chokolade, da disse ikke vurderes at være nødvendige v. forsyrgelsen af et barn/en ung med diabetes diagnose. Blodsuktermåleapparat og Ketonstrips kan søges ved som hjælpemiddel jf. Servicelovens § 112 (<https://www.borger.dk/Soeg?k=hj%C3%A6lpemiddel>).

Fritid/fritidsaktiviteter

Det vurderes at være almindeligt, at unge fx går på café, i biografen, i svømmehal, til bowling, fester/koncerter/festivals, deltager i andre fritidssammenhæng som fx ture, udflugter og lignende. Udgiften til disse aktiviteter anses derfor ikke som en nødvendig merudgift ved forsyrgelsen af et barn med funktionsnedsættelse. Hvis udgiften overstiger de alm. forventede udgifter, kan der være tale om en MU – dette beror altid på en konkret og individuel vurdering.

Det vurderes almindeligt, at børn og unge går til min. 1 fritidsaktivitet. Det vurderes jf. kulturministeriet, at deltagelse i to fritidsaktiviteter koster ca. kr. 3.000,- årligt, dvs. at vi anslår en normaludgift til en fritidsaktivitet til at udgøre 1500,- kr. Anvend evt. Danmarks Statistik eller Kulturministeriets kulturundersøgelser ifm. behandling af den konkrete sag for at udarbejde en konkret og individuel vurdering.

Der kan således først blive tale om en nødvendig MU, hvis barnet som en nødvendig følge af funktionsnedsættelsen går til mere end en aktivitet hhv. prisen overstiger ovennævnte beløb og at den højere pris er afledt af barnets funktionsnedsættelse, dvs. at der er tale om en fritidsaktivitet, der netop er egnet til

børn/unge med funktionsnedsættelse. Der kan være MU til kørsel, hvis barnet/den unge kun kan gå til en speciel aktivitet, som påfører familien en udgift, som andre familier ikke har. Der vurderes under beregningen heraf på afstand til nærmeste fritidsaktivitet som barnet/den unge almindeligvis kunne have gået til.

OBS: Under udarbejdelsen af bevillingen/beregningen skal der være opmærksomhed på det årlige antal uger **ift. deltagelse og/eller kørsel**. Som udgangspunkt vil der i de fleste fritidsinteresser (helårlige) være **ferie hele juli måned samt uge 42 og uge 7, så der beregnes ud fra 46 uger pr. år samt fratrækkes evt. helligdage**.

Ferie

Udgifter i forbindelse med afholdelse af ferie kan være en MU. Der henvises til principafgørelse **28-13**.

Det skønnes almindeligt, bl.a. ud fra oplysninger fra Danmarks Statistik) at have udgifter til ferie som børnefamilie på ca. 10.000 kr. årligt (fx udenlandsrejse, hotel-, weekend- og sommerhusophold). Det skønnes at andelen for børn ml. 3 – 12 år udgør op til halvdelen af disse udgifter.

Kost og diætkost

Der ydes ikke godtgørelse for kost ifm. med undersøgelser og kontroller, når dette ikke overstiger 1 dag, da der er mulighed for at medbringe madpakke. Overstiger undersøgelsen/kontrollen 1 dag, skal det afdækkes, om der er forplejning til barnet/den unge på behandlingsstedet.

Fødevareallergi

Det beror på en individuel, konkret vurdering af, hvor indgribende lidelsen er for det enkelte barn for at det kan vurderes om barnet er omfattet af målgruppen. Der lægges vægt på, hvor indgribende lidelsen er i barnets/den unges hverdag, sammenlignet med børn/unge på samme alder i samme livssituation.

- **Cøliaki/glutenallergi**

Det beror på en individuel, konkret vurdering af, hvor indgribende lidelsen cøliaki er for det enkelte barn/ung for at det kan vurderes om barnet/den unge er omfattet af målgruppen. Da barnet/den unge skal vurderes ud fra, at barnet spiser den korrekte kost, vil barnet som oftest ikke udvise symptomer, der bevirker, at barnet er omfattet af målgruppen. Ved bevilling foretages der en konkret vurdering ift. behovet for kost og diætkost jf. barnets/den unges alder og behov. Evt. kan **vejledende taksterne** fra Cøliakiforeningen anvendes: <https://www.coeliaki.dk/dk/merudgiftsberegningrettigheder/merudgiftsberegning/>

- **MU til spædbørn, der er disponeret for allergi**

Spædbørn, der er disponeret for allergi, men hvor allergien endnu ikke er brudt ud eller provokeret, har ikke en langvarig og indgribende lidelse. Det

gælder, selvom begge forældre har den samme allergi og barnet derfor er dobbeltdisponeret. Forældrene har derfor ikke ret til dækning af MU, da betingelserne ift. målgruppen ikke er opfyldt.

- **Mælkeallergi/Laktoseintolerance**

MU til laktosefri mælk såsom modermælkserstatning (MME) og/eller højt hydrolyseret modermælkserstatning (HHMME) dækkes kun i særlige tilfælde. Der skal tages højde for behovet for mængden af mælk jf. barnets/den unges alder, fx ift. Sundhedsstyrelsens anbefalinger. Se i øvrigt evt.:

<https://altomkost.dk/fakta/mad-og-drikke/drikkevarer/>. Der skal ved evt. dækning af MU til MME/HHMME undersøges mulighed for grøn recept – herefter kan der maks. dækkes de resterende 40 % af egenbetalingen. Behovet for MME/HHMME samt omfang/forbrug skal afklares via oplysninger fra lægen og/eller sundhedsplejersken. Se i øvrigt evt.: <https://dinhverdag.astma-allergi.dk/oekonomi/foldereommerudgifter>

- **Diætkost** fx uden mælk og æg samt hvede mv. – beregnes ud fra en konkret og individuel vurdering ift. det pågældendes barn/ung forbrug af diætprodukter hhv. gældende takster fra Astma Allergi Danmark, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. Se i øvrigt: <https://dinhverdag.astma-allergi.dk/oekonomi/foldereommerudgifter>

OBS: MU forbundet med laktoseintolerance alene vil ofte ikke overstige bagatelgrænsen jf. Servicelovens § 41.

Der henvises i øvrigt til principafgørelse **18-17**. Priser på almindelig mælk og laktosefri mælk indhentes på dagen beregningen finder sted. Der anvendes priser fra alm. discountbutikker og tages udgangspunkt i det billigste bedst egnede produkt (fx Lidl, Aldi, Netto mv.)

Energiberiget kost og drikke samt kræsekost

Der kan efter en konkret og individuel vurdering evt. ydes hjælp til småt spisende børn eller børn der ikke får tilstrækkeligt varieret kost pga. en funktionsnedsættelse. Behovet skal være tilstrækkelig lægeligt dokumenteret og udgifterne til almindelig kost ift. barnets/den unges alder fratrækkes.

Der kan efter en konkret og individuel vurdering evt. ydes hjælp til børn og unge med konstateret cancer, når behandlingen påvirker lysten til mad. Behovet skal være lægeligt dokumenteret.

Kosttilskud

Vitaminer, mineraler, helsekost, naturmedicin mv. (som ikke er lægeordineret) vurderes ikke at være en MU, da indtagelsen af kosttilskud ikke er nødvendigt ved indtagelse af sund og varieret kost.

Sondeernæring

Kan være en MU hvis denne fx gives som eneste kost eller også som supplement til alm. kost og ikke er en behandlingsudgift. Der skal være tale om egenbetaling til lægeordineret sondemad ifm. særlige sygdomme. Ved udelukkende ernæring via sondemad modregnes en forholdsmæssig egenbetaling, dvs. en egenbetaling til kost jf. de almindelige udgifter til kost ift. et barn/en ung på samme alder uden funktionsnedsættelse. Undersøg mulighed for grøn recept - beregningen tager herefter udgangspunkt i de resterende 40 % til egenbetaling.

MU beregnes ud fra samlede udgift til kost inkl. sondekost, fratræk herefter den alm. udgift til kost som barnet/den unge også skulle indtage uden sygdom. Afdæk om hjemmelavet sondemad kan fremstilles (blendes, alm. madvarer). Såfremt dette er muligt er der ikke nødvendigvis behov for MU til sondemad – alt efter behovet i den konkrete sag. Beregningen udarbejdes således ud fra oplysningerne om, hvad den samlede udgift til suppl. sondemad og alm. kost er ift. det konkrete barn/unge for at afdække, om udgifterne til kosten samlet set overstiger de udgifter som andre forældre med børn/unge på samme alder har til kost.

Ift. den gennemsnitlige udgift til kost for børn/unge i samme alder tages der udgangspunkt i forskningsrapporten "Minimumsbudget for forbrugsudgifter", udgivet af Rockwool Fondens Forskningsenhed og Syddansk Universitetsforlag i 2016, da det er vurderet, at den reelle merudgift til kost ved forsørgelsen af barnet/den unge i hjemmet kan beregnes på baggrund af oplysningerne i denne rapport. Om rapporten:

"Minimumsbudgettet er et mål for, hvor meget det koster at opretholde et liv med et nødvendigt og beskedent forbrug i Danmark for forskellige familietyper og personer i forskellige aldre. Et nødvendigt forbrug er defineret som et forbrugsniveau, der giver mulighed for at kunne leve et sundt liv (...) Når man lever efter minimumsbudgettet, har man et beskedent forbrug, hvilket vil sige, at man forsøger at opfylde ens behov ud fra det billigste alternativ, dog uden at slække på kvaliteten mht. sundhed og miljø. Det betyder, at man f.eks. køber mad så den lige passer med den energi, man har behov for, og samtidig opfylder sundhedsstyrelsens anbefalinger. Minimumsbudgettet tager ikke højde for ekstraordinære udgifter f.eks. i forbindelse med specielle sygdomme eller handicap"

Eks. på en konkret beregning ift. en 14-årig dreng (udgifter til kost og sondekost for ca. 4 mdr.:

Oplyst udgift til sondekost efter grøn recept i ansøgt periode = 6362,74 kr.

Oplyst udgift til alm. kost i samme periode = 50 kr. pr. dag

Dvs. udgift til sondekost pr. md 1590,68 kr. + udgift til alm. kost pr. md 1400 kr.

Samlet udgift til kost pr. md. i perioden = 2990,68 kr.

Herfra fratrækkes de gennemsnitlige omkostninger til mad og drikke ift. en 14 årig dreng = 1632 kr. pr. md.

Merudgiften udgør således 1358,68 kr. pr. md., dvs. samlet for perioden udgør MU til sondekost således = 5.434,72 kr.

Se i øvrigt principafgørelse **77-16**.

Særlige diætpræparater

Udgifterne til særlige diætpræparater, som fremstilles på sygehuset, og som pågældende skal indtage som led i en sygehusbehandling, afholdes af sygehusvæsenet.

Føllings sygdom

Kan være en MU. Det skal afdækkes om udgifterne eller dele heraf til særlige diætpræparater til børn med phenylketonuri (PKU/Føllings sygdom) afholdes af Regionen. Præparaterne rekvireres som regel direkte hos Kennedy Institutet eller via apotekerne.

Kurser og temadage

Er som udgangspunkt ikke merudgift. Hvis kursus helt særligt anses for nødvendigt, kan dette efter en konkret og individuel vurdering evt. bevilges som en nødvendig MU.

De udgifter, der kan være tale om, kan fx være rejseudgifter og ophold, kursusafgift, kursusmaterialer, pasning af barn/børn, som ikke skal med på kurset, såfremt der ikke findes muligheder for pasning i netværket omkring familien hhv. evt. aflastning/afløsning, så som forplejning. Vær opmærksom på, at kosten ofte er inkluderet i de fleste kurser. Når der skal beregnes MU til kost, skal der ske en modregning for egenbetaling pr. dag eller måltid. Der fratrækkes **25 kr. pr. måltid, hhv. 75 kr. pr. døgn for en voksen**. Ift. søskende fratrækkes som udgangspunkt følgende egenbetaling: **17 kr. pr. måltid, hhv. 51 kr. pr. døgn for et barn**. Taksterne er vejledende ift. børn/unge jf. KL's takster. Der skal her altid foretages en konkret og individuel vurdering af prisen for kost i henhold til barnets/den unges alder og om ovenstående takster til kost ifm. børn/unge kan anvendes i det konkrete tilfælde, eller om der skal tages udgangspunkt i en konkret og individuel beregning mhp. det pågældendes behov. Der må ligeledes vurderes på, om familien har mulighed for medbringe en madpakke, bl.a. afhængig af kursets/temadagens varighed og afholdelsessted. Der gives fx ikke MU til kost under rejsen til og fra kurset.

Der kan ydes hjælp til forældres og evt. andre pårørendes MU som følge af nødvendig deltagelse i kurser, som går ud på at sætte de pågældende i stand til at have barnet hjemme, passe og pleje, opdrage og kommunikere med barnet. Under vurderingen skal der lægges vægt på, om der er specielle årsager i den konkrete sag, der medfører behovet for deltagelse. Det kan fx være tilfældet i sager med børn/unge der har meget sjældne diagnoser.

Det helt overvejende udgangspunkt er, at der som udgangspunkt ikke kan ydes MU til generelle kurser/temadage af fx Epilepsiforeningen, diabetesforeningen, cøliakiforeningen, Dansk Handicapforbund, Autismeforeningen mv., da nødvendig information kan fås via Sundhedssystemet og gennem foreninger. Forældrene rådes derudover altid til at tage imod psykoedukationsforløb i sygehusregi samt evt. andre gratis kurser/arrangementer, som udbydes af sundhedssektoren.

OBS: Vær opmærksom på Sønderborg kommunes interne tilbud ift. forløb/grupper til forældre/pårørende, herunder søskendegrupper, jf. Servicelovens § 11.

Behovet for nødvendigheden ift. deltagelse i kurser/temadage vil altid afhænge af en konkret og individuel vurdering og følgende kan indgå som vurderingsgrundlag:

- Er der tale om en sjælden og/eller ny diagnose?
- Barnets alder/funktionsniveau i forhold til indholdet af kurset
- Er der tale om skolestart eller andet skift i barnets liv der gør, at behovet opstår senere end efter en ny diagnosticering?
- Er der tale om ung/teenager og ønsket om deltagelsen derfor afledt af dette udviklingstrin?
- Har forældrene mulighed for deltagelse i forældregrupper/-møder på barnets skole eller daginstitution, i sygehusregi eller § 11-forløb?
- Har søskende mulighed og behov for at deltage i søskendekurser?
- Får forældrene orientering om funktionsnedsættelsen andre steder fra (læge, sundhedsplejen, daginst./skole, internettet, netværk ift. andre pårørende/forældre m.v.)?

Ved en evt. bevilling skal der være fokus på, at hvert nyt kursus som der ansøges om skal indeholde nye og nødvendige elementer. Ved gentagelse af tidligere kursusindhold vil der fx typisk gives afslag, da dette ikke vurderes nødvendigt, når man har deltaget i kurset tidligere. Der skal søges konkret om hvert kursus og indsendes materiale om kursusindhold eller henvisning til aktuel hjemmeside.

OBS: Vær opmærksom på, at der skal ansøges forud for afholdelsen af kurset og at der er op til 10 ugers sagsbehandlingsfrist.

Nogle foreninger afholder sommerhøjskoler eller konferencer, hvor indholdet kombineres med ferie/kursus/socialt samvær. Det er i disse tilfælde umiddelbart ikke muligt at dække en del af udgiften som kursus og en del som ferie. Der skal foretages en konkret og individuel vurdering af kursusindholdet og hvorvidt det er relevant for den pågældende familien. Et evt. ophold betragtes som ferie og der skal laves en konkret vurdering af eventuelle MU ved afholdelse af denne ferie, og hvorvidt det er nødvendigt, at familien afholder lige præcis denne ferie, eller om de kunne have valgt en anden form for ferie uden MU.

Køkkenredskaber

Ej en merudgift. Køkkenredskaber (herunder elektroniske køkkenredskaber) anses som værende alm. indbo. Den omstændighed, at man ikke nødvendigvis ikke har ejer en bestemt slags, gør ikke, at der er tale om en nødvendig MU. Særligt stærke køkkenmaskiner anses ikke som værende nødvendige, da der er mulighed for at lave mindre portioner ad gangen i alm. køkkenmaskiner.

Legetøj/særligt legetøj

Anses ikke som en nødvendig merudgift ved forsørgelsen.

Medicin

Der findes en række forskellige tilskud til medicin efter sundhedsloven. MU til medicin er derfor kun den andel af udgiften, der ikke kan dækkes efter Sundhedsloven, dvs. egenbetalingen. Såfremt udgiften afholdes af en privat sygeforsikringsordning som f.eks. Sygeforsikringen Danmark, er det kun egenbetalingen, der kan dækkes som MU. **Der kan alene ydes hjælp til dækning af nødvendig medicin som er ordineret lægeligt.**

Hvis udgifterne til medicinforbrug skal sandsynliggøres, kan kvitteringerne fra apoteket vise, hvor stor en andel egenbetalingen udgør. Har man ikke gemt kvitteringerne, kan apoteket oplyse om ens såkaldt CTR-saldo. Denne viser, hvor mange penge der er købt medicin hos det pågældende apotek.

Via Lægemiddelstyrelsens hjemmeside kan egenbetalingen, dvs. den samlede årlige udgift fratrukket tilskud, beregnes på årsbasis.

Følgende hjemmeside og her anførte vejledning kan anvendes ifm. hermed: <https://www.medicinpriser.dk/Default.aspx?id=33>

- Vælg patientgruppe, f.eks. "Almen barn"
- Skriv 0 i rubrikken for CTR-saldo
- Tryk næste
- Vælg: Tilføj en ekstra linje

- Skriv vilkårlige bogstaver i rubrikken med lægemiddel/varenummer
- Vælg tilskudsgruppe, f.eks. "Tilskud"
- Skriv din CTR-saldo med komma og decimaler både i rubrikken med samlet pris og i rubrikken "Tilskud beregnes af"
- Vælg tilføj en linje
- Vælg "Beregn egenbetaling for dette"
- Resultatet fremkommer

OBS: I januar 2016 blev der indført et fast årligt egenbetalingsloft på udgifter til tilskudsberettiget medicin opgjort i tilskudspriser. Egenbetalingsloftet udgør **4.110 kr. årligt (2019-niveau)**. Det betyder, at alle borgere **automatisk** får 100 % tilskud til tilskudsprisen på tilskudsberettiget medicin, når borgeren har haft en årlig egenbetaling til tilskudsberettiget medicin (opgjort i tilskudspriser) på over 4.110 kr. (2019-niveau).

Sønderborg kommune kan derfor efter en konkret og individuel vurdering kun yde dækning af nødvendig MU til medicinudgifter op til maks. kr. 4.110 årligt (2019) til børn og unge under 18 år.

OBS: Kronikertilskud gives siden januar 2016 automatisk, såfremt man er berettiget. Husk i øvrigt at ansøg om enkelttilskud. Der kan i særlige tilfælde, jf. Sundhedslovens § 145, ydes enkelttilskud til medicin, der er lægeordineret, og som der ikke ydes generelt tilskud til efter sundhedslovens § 144. Enkelttilskudsbevilling gør medicinen tilskudsberettiget. Det betyder, at medicinkøb bliver indberettet til CTR og der ydes tilskud til medicinen med den procentsats, som saldoen i CTR berettiger til. Der kan ansøges herom via den ordinerende læge. Det kan fx dreje sig om præparater som Ritalin, Methylphenidat, Strattera og Modafinil samt Movicol og Grazax mv.

Der ydes tilskud til den billigste medicin, medmindre det er lægeligt dokumenteret, at substitutionspræparater ikke tåles af barnet. Se i øvrigt principafgørelse **31-14**.

Forhøjet tilskud

Nogle lægemidler indeholder det samme lægemiddelstof, men har forskellige tilsætningsstoffer. Disse lægemidler kaldes synonyme og danner en tilskudsgruppe. Hvis den medicin, som lægen har udstedt recept til, indgår i en tilskudsgruppe, gives kun fuldt tilskud til den billigste medicin i gruppen. Hvis der bruges et af de dyrere præparater i en tilskudsgruppe, skal forældrene selv betale hele forskellen mellem prisen på den billigste og den dyrere medicin med mindre, der er givet bevilling på forhøjet tilskud. Der kan ansøges herom via den ordinerende læge. For at kunne få forhøjet tilskud skal der eksempelvis være tale om:

- Allergi overfor tilsætningsstoffer i den billigste medicin
- Bivirkninger ved brug af den billigste medicin

Der kan kun ydes hjælp til nødvendig medicin, som ikke er tilskudsberettiget, hvis udgifterne er en følge af funktionsnedsættelsen eller en kronisk eller langvarig lidelse hos barnet / den unge. Dette skal dokumenteres via den ordinerende læge. Det skal ligeledes være konkret begrundet, fx ved allergi overfor hjælpestoffer, hvis der ikke kun skal bevilges medicinudgift til kopipræparat.

Terminaltilskud

Børn og unge, som er terminalerklæret kan i terminalfasen få al medicin gratis, når de har en bevilling på terminaltilskud fra Sundhedsstyrelsen. Ansøgning sker gennem egen læge. En bevilling af terminaltilskud er tidsbegrænset.

Medicinbevilling

Vi har, efter aftale med jer forældre, mulighed for at afregne MU direkte med leverandøren, dvs. apotekerne. Der kan i så fald udarbejdes en medicinbevilling, hvoraf det fremgår, hvilke præparater der er bevilget jf. Servicelovens § 41. Denne afleveres på apoteket og herefter kan præparaterne hentes i det fornødne og bevilgede omfang. Der vil ikke kræves betaling, men ske en registrering via apoteket, som herefter afregner direkte med os. En medicinbevilling er nyttig, hvis man ikke kan eller vil lægge ud for udgifterne, eller det kan være svært at udarbejde en præcis beregning fordi behovet er svingende (eller ukendt i nye sager/ifm. nydiagnosticeringer). I dette tilfælde kan der fx gives en medicinbevilling for 3 mdr., for herefter at kunne beregne de nødvendige MU mere præcis ift. barnets/den unges behov. Det kan ligeledes gavne, når barnets/den unges medicin omlægges hyppigt eller der ofte ændres i de fornødne præparater.

Psykologbehandling

Der kan ikke ydes MU til behandling, herunder psykologisk behandling. Vurderinger ift. dette behov foretages jf. Servicelovens § 11 og § 52, såfremt behovet ikke imødekommes af andre bestemmelser, herunder eksempelvis Sundhedsloven (via henvisning fra egen læge), Aktivloven eller igennem de forskellige handicapforeninger.

SFO takster og kørsel

Kørsel

Det er som udgangspunkt forældrene der står for befordringen til og fra SFO i eget og i nabo skoledistriktet, da forældreansvaret ift. at hente og aflevere børn/unge, der endnu ikke kan transportere sig selv, ikke adskiller sig fra udgifterne i familier med børn/unge uden funktionsnedsættelse.

MU til kørsel til og fra SFO kan være en MU hvis barnet/den unge ikke kan transportere sig selv via fx offentlig transport eller cykel på trods af alder, med baggrund i funktionsnedsættelsen. Der kan efter en konkret og individuel vurdering bevilges taxa, ellers kompenseres jf. Kilometersatsen følger skatterådets fastsatte befordringssatser, jf. bek. nr. 1308 af 20/11/2018., når forældrene kører selv. **Der kan ikke stille krav om MU til taxa, da loven ikke foreskriver retten til en taxa.** Evt. oplysninger om priser ift. taxabevilling indhentes v. Transportkontoret. Transporten foregår som udgangspunkt som samkørsel med andre børn og skal være begrundet i, at barnet/den unge ikke selv er i stand til at transportere sig via fx offentlig transport. Under vurderingen kan der lægges vægt på, at barnet/den unge skal prøve at lære at transportere sig selv på sigt.

Ved udmålingen af det årlige antal køreture, fratrækkes som udgangspunkt:

- Skolernes/daginstitutionens ferie- og lukkedage (<https://sonderborgkommune.dk/borger/ferielukning-og-lukkedage>)
- Antal helligdage, der falder på en hverdag hen over året
- Evt. fravær i større grad (over det antal almindelig dage der er forventelig ift. børn/unge uden funktionsnedsættelse fx ifm. influenza mv.), som er begrundet i funktionsnedsættelsen, fx skønnet ud fra en oversigt over det seneste års registreret fravær (fratrullet det nævnte antal almindelige dage). Til fradraget af det forventelige antal fraværsdage årligt bedes statistikker anvendes, som kan findes på nettet. Disse kan oplyse, hvad der er almindeligt ift. omfanget af fravær ift. alder.

Ift. ovenstående skal der foretages en konkret og individuel vurdering ud fra familiens situation.

OBS: Ift. befordring til og fra SFO i sager, hvor forældrene har hver deres bopæl henvises der til principafgørelse **25-19**.

SFO takster

SFO kontingentet jf. gældende takster er en almindelig udgift der ligger hos forældre, som ønsker at gøre brug af tilbuddet og kan derfor som udgangspunkt ikke dækkes som MU. Udgifter til SFO, hhv. morgen- og feriemodul mv., kan efter en konkret og individuel vurdering (herunder ift. alder, klassetrin og hvad pasningsbehovet er afledt af) evt. dækkes som MU, når barnet har nået en alder, hvor familien ikke almindeligvis ville have udgifter til SFO/klub – dvs. at, såfremt det vurderes nødvendigt pga. funktionsnedsættelse, at barnet/den unge passes i et kommunalt fritidstilbud. Der skal vurderes på egenbetalingen og forudsætter således bl.a., at forældrene har udtømt mulighederne for betaling/tilskud efter dagtilbudsloven (økonomisk eller socialpædagogisk friplads) først, pga. bestemmelsens subsidiære karakter. Under beregningen skal der fratrækkes evt. søskenderabat. Se i øvrigt: <https://sonderborgkommune.dk/borger/priser-sfo-og-klub>.

Sengetøj, madrasser mv.

Der tages udgangspunkt i JYSK's prisniveau ved beregning af evt. MU hertil.

Ift. normalforbrug fastslås, at det anses som værende almindeligt, at hver beboer/par i husstanden ejer to sæt sengetøj samt hertil hørende lagener. Det vurderes at være almindeligt at vaske sengetøjet ca. hver 14. dag. Ift. små børn op til et år vurderes det almindeligt, at der kan ske hyppigere vask pga. fx gylp/opkast mv. Det vurderes således ikke ualmindeligt, at sengetøjet af børn op til et år vaskes engang ugentligt i perioder.

Såfremt der ansøges om fx topmadrasser, madrasser mv., som på grund af barnets funktionsnedsættelse skal udskiftes hyppigt (det kan fx skyldes problemer med afføring og vandladning), skal det afdækkes, om udskiftningen kan forebygges ved fx at arbejde pædagogisk med barnet/den unge, afprøve forskellige tiltag for at fremme renlighed såfremt muligt, samt forebygge at udskiftningen bliver nødvendigt ved fx at beskytte topmadrassen/madrassen ekstra godt. Undersøg evt. mulighed for bevilling af hjælpemidler jf. Servicelovens § 112 hertil.

Vask og tørring

Er der sandsynliggjort et behov for ekstra vask og tørring, som alene er afledt af barnets funktionsnedsættelse, kan der efter en konkret og individuel vurdering ydes MU hertil. Merudgiften beregnes ud fra den samlede husstands antal vask og oplysningerne om, hvor mange vaske der skyldes funktionsnedsættelsen alene, samt begrundelsen herfor. Oplysningerne sammenholdes evt. med oplysninger fra andre fagfolk der har kendskab til barnet/den unge. Fx for at afdække, om hyppig tøjvask eller hyppig vask af sengetøj er afledt af funktionsnedsættelsen.

Det skønnes at være almindeligt at vaske to maskiner tøj ugentligt per person i husstanden. Dette fratrækkes derfor i beregningen af merudgifterne jf. familiens samlede størrelse. Ekstra tørring anses alene for nødvendigt i vintermånederne, hvor tørreforholdene er dårlige. Der gives derfor maks. 12 uger tørring årligt.

Merudgiften beregnes ud fra Astma Allergi Danmarks gældende takster; i år (2019) beregnet til at udgøre kr. 3,71 pr. stk. ekstra vask og kr. 3,72 pr. stk. ekstra tørring. Beløbene satsreguleres engang årligt d. 1. januar med en procentsats, som er vejledende (Astma Allergi Danmark).

Taksterne er sammensat af udgifter til **vaskepulver, vand, elforbrug, samt fastedriftsudgifter, herunder ekstra slitage på vaskemaskinen** ift. vask og af udgifterne til **elforbrug, samt faste driftsudgifter, herunder ekstra slitage på tørretumbleren** ift. tørring. Der ydes derfor ikke yderligere MU til disse udgifter.

Serviceniveauets takster til beregning af MU hhv. det anslående normalforbrug er ikke udtømmende. Til beregning af andre MU, som ikke fremgår af ovenstående, anvendes relevante statistikker og oplysninger fra misiterier, undersøgelser mv. for at vurdere på MU hhv. normalforbrug mv.